

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
13 oktober 2020
Kenmerk
TISB/U202000741
Lbr. 20/066
Telefoon
070-373 8393
Bijlage(n)
1

Onderwerp
Sociaal ondersteuningspakket voor burgers in quarantaine en de rol van gemeenten

Samenvatting

Met deze ledenbrief informeren wij u over de maatregelen die het kabinet heeft genomen om burgers die verplicht in quarantaine moeten te ondersteunen (hierna genoemd sociaal ondersteuningspakket) alsmede over de rol die van de gemeenten wordt verwacht bij deze ondersteuning. Het gaat daarbij vooral om praktische ondersteuning en het continueren van zorg en ondersteuning vanuit de sociaal domeinwetten voor die burgers die in quarantaine moeten en niet in staat zijn de problemen die daardoor kunnen ontstaan zelf of met hun netwerk op te lossen. Ten behoeve van de ondersteuning van gemeenten zal eenmalig € 4 mln worden toegevoegd aan de Algemene Uitkering van het Gemeentefonds. Op een later moment bekijken we in goed overleg met het Rijk of aanvullende afspraken gemaakt zouden moeten worden voor 2021.

Aan de leden**Datum**

13 oktober 2020

Kenmerk

TISB/U202000741

Lbr. 20/066

Telefoonnummer

070-373 8393

Bijlage(n)

1

Onderwerp

Sociaal ondersteuningspakket voor burgers in quarantaine en de rol van gemeenten

Geacht college en gemeenteraad,

1. Inleiding

Om de drempel te verlagen om in quarantaine te gaan en om te voorkomen dat mensen die in quarantaine moeten in problemen komen, heeft de Kamer een motie ingediend (en unaniem aangenomen) om een sociaal ondersteuningspakket te regelen¹. In deze ledenbrief geven we informatie over de inhoud van het sociaal ondersteuningspakket en de rol die van gemeenten in deze ondersteuning wordt verwacht. De Kamer wordt deze week geïnformeerd over het ondersteuningspakket, door middel van een brief die ook in gaat op de quarantaineplicht en het nabellen van reizigers uit oranje gebieden.

VWS heeft een [quarantainegids](#) gemaakt die door de GGD verspreid gaat worden na het bron- en contactonderzoek en/of een positieve test. In deze gids, die als bijlage bij deze ledenbrief is gevoegd, is te zien voor welke hulp er naar gemeenten wordt verwezen. Deze gids kunnen gemeenten ook opnemen in hun eigen communicatie en corona-gerelateerde websites.

2. Wat betekent de invoering van het sociaal ondersteuningspakket voor de rol van de gemeenten?

In het kader van de sociaal domein wetten hebben gemeenten de reguliere taak om burgers met een beperking in de zelfredzaamheid en participatie te ondersteunen en aan burgers met financiële problemen, inkomensondersteuning en/of schuldhelpverlening te bieden. Het is denkbaar dat burgers die plotseling in quarantaine moeten, bepaalde problemen ondervinden waarvoor zij soms een beroep doen op de gemeente.

¹ Motie Asscher nr. 474 12 augustus 2020

Burgers die positief zijn getest of terugkeren uit een risicogebied moeten meestal direct in quarantaine. Veel voorbereidingstijd om zaken te regelen is er vaak niet. Voorbeelden van zaken die in deze situatie geregeld moeten worden zijn: het doen van boodschappen, het naar school brengen en halen van kinderen, werk gerelateerde zaken, alternatieven voor de mantelzorgondersteuning als de betrokkene die levert. Ook kunnen mensen te maken krijgen met psychosociale problemen als gevolg van een ingrijpende gebeurtenis, zoals een besmetting met het coronavirus van zichzelf of dierbare naasten, of angst daarvoor.

De meeste burgers zullen dit soort problemen zelf of met hun eigen netwerk kunnen oplossen. Die zelf- en samenredzaamheid is het uitgangspunt van de sociaal domeinwetten en dat geldt voor burgers in quarantaine niet anders. Bovendien is tijdens de eerste fase van de coronacrisis gebleken dat veel ondersteuningsinitiatieven vanuit de samenleving zelf kwamen.

Maar er zullen ook burgers in quarantaine zijn die een kleiner of geen netwerk hebben of te maken hebben met omstandigheden die ze niet konden voorzien en die tegen problemen aanlopen die ze niet direct zelf kunnen oplossen. Gedurende de coronacrisis zou er daarom sprake kunnen zijn van een uitbreiding van de doelgroep die een beroep doet op de ondersteuning vanuit het sociaal domein. Het is dan belangrijk dat deze burgers naar de gemeente kunnen bellen en snel een antwoord krijgen op hun vragen of een verwijzing naar een hulpaanbod. In de quarantaine gids worden mensen verwezen naar het algemene informatie nummer van de gemeente.

Gemeenten moeten nagaan of het KCC in staat is om deze vragen te beantwoorden of dat het nodig is dat er een aparte hulplijn voor burgers in quarantaine wordt ingericht waarnaar het KCC kan doorverwijzen. Gemeenten kunnen hiervoor het beste een protocol opstellen.

In de quarantainegids is te zien voor welke hulp er naar de gemeente wordt verwezen. Dit is:

- I (psycho)sociale hulp: een luisterend oor (algemene en individuele voorzieningen vanuit de Wmo)
- II Praktische hulp: bijvoorbeeld boodschappen, hond uitlaten, kinderen halen/brengen (via vrijwilligersorganisaties/maatschappelijk middenveld)
- III (Medische) zorg en ondersteuning: continuïteit conform RIVM richtlijnen (via GGD, huisarts, Wmo- en jeugdhulpaanbieders)
- IV Inkomensondersteuning conform Participatiewet: (bijzondere) bijstand, schuldhulpverlening
- V Verblijf: als thuisquarantaine echt geen optie is (bijvoorbeeld om veiligheidsredenen) dan kan de gemeente zoeken binnen haar mogelijkheden van crisisopvang

Met name voor I + II is de vraag aan gemeenten om een versnelde en laagdrempelige route te organiseren zodat iedereen die in quarantaine moet en echt niet zelf de hulp kan regelen, snel, dat wil zeggen binnen 1 tot 3 dagen antwoord krijgt op vragen en indien nodig verwezen wordt naar beschikbaar hulpaanbod. In de meeste gevallen zal het antwoord op vragen maatwerk zijn, het samen met de vragensteller zoeken naar een laagdrempelige en alternatieve oplossing voor een individueel probleem.

Met III wordt bedoeld dat de ondersteuning vanuit het sociaal domein die gemeenten al aan inwoners bieden tijdens de quarantaineperiode zoveel mogelijk moet worden gecontinueerd. Voorbeelden zijn: dagbesteding, begeleiding en mantelzorgondersteuning.

Met betrekking tot Verblijf zou er in zeer uitzonderlijke noodsituaties gebruik gemaakt kunnen worden van een bed in een coronahotel. Bijvoorbeeld indien er ook sprake is van noodzakelijke verzorging en verpleging tijdens de quarantaine. Maar de beoordeling van de noodzaak hiertoe dient via de bestaande afspraken tussen gemeenten en GGD te lopen.

Samenwerking Rode Kruis

Het Rode Kruis als landelijke hulplijn staat ook opgenomen in de gids. Het Rode Kruis heeft 200 lokale afdelingen en 40.000 vrijwilligers. Zij kunnen veel praktische hulp bieden. Van gemeenten wordt gevraagd om met het (lokale) Rode Kruis verdere samenwerkingsafspraken te maken.

3. Wat kunnen gemeenten nog meer doen?

Zonder in de bevoegdheid van gemeenten te willen treden en wellicht ten overvloede, willen we in deze ledenbrief gemeenten enkele tips geven wat zij in het kader van de quarantaine ondersteuning nog meer zouden kunnen doen:

- Aanvullende inventarisatie van de lokale sociale kaart, welke organisatie voor welke hulp beschikbaar is en deze organisaties informeren dat naar hen verwezen zal worden en dat zij vragen kunnen verwachten.
- Benadering van lokale ondernemers (bijvoorbeeld supermarkten) en/of partijen (zoals bibliotheken en cultuurcentra) of zij in het kader van de lokale coalitie tegen eenzaamheid iets extra willen bijdragen ter ondersteuning van mensen. Dit zou in de vorm van een 'comfort'-pakket kunnen zijn. Iets wat je aan inwoners kan meegeven om een 'hart onder riem' te steken en als waardering voor hun bijdrage in het tegen gaan van verdere verspreiding van het virus.
- In overleg met de GGD zorgdragen dat de quarantaine gids verspreid wordt naar passende openbare plaatsen zoals huisartsen, apotheken, gemeentehuis, bibliotheken, buurtcentra en sociale wijkteams.
- Lijst met veel gestelde vragen en antwoorden op de website beschikbaar hebben, waarmee een aantal vragen afgevangen kan worden.

4. Meerkosten

We verwachten op voorhand geen grote meerkosten. Gemeenten en Rijk hebben de gezamenlijke intentie om de extra kosten beperkt te houden. Ten behoeve van de ondersteuning van gemeenten zal eenmalig € 4 mln worden toegevoegd aan de Algemene Uitkering van het Gemeentefonds. Op een later moment bekijken we in goed overleg of aanvullende afspraken gemaakt zouden moeten worden voor 2021.

Vragen?

Heeft u vragen over deze ledenbrief? Stuur dan een mail naar: Linda.Hazenkamp@vng.nl

Voor overige vragen: info@vng.nl

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr L.K. Geluk
Algemeen directeur

Bijlage: Quarantainegids

Vereniging van Nederlandse Gemeenten